

τῶν Ἑλλήνων· μόνον δὲ τὸ τακτικὸν σῶμα βοηθούμενον ὑπὸ τοῦ Νικηταρχῆ καὶ Ἰατράκου ἀντέστη, καὶ συνῆψε μάχην διαρκέσαντα ἐπὶ τέσσαρας ὥρας, ἐν ἧ, κατὰ τὸν Φιλήμονα γράψαντα λεπτομερῶς περὶ τούτου, ἔπεσον πεντήκοντα ἄνδρες, ὧν οἱ πλείστοι τακτικοὶ καὶ φιλέλληνες, ἐξ ὧν καὶ ὁ Γερμανίας λοχαγὸς Λίνζινγ, κηδευθεὶς λαμπρῶς ἐν Ἀργεὶ τῇ ἐπιούσῃ, ὁ δὲ ὑποδιοικητὴς τοῦ σώματος ταγματάρχης Κυβερνήτης ἐπληρώθη. Τὸ δὲ τακτικὸν σῶμα ἀνεδείχθη καὶ ἤδη θαρραλέον καὶ καρτερόν.

Μετὰ τὴν ἀτυχῆ τύχην κατὰ τῶν φρουρίων τοῦ Ναυπλίου ἀπόπειραν, ὁ Ὑψηλάντης ἐπανήγαγε τὸ τακτικὸν σῶμα μετὰ τῶν πληγωμένων αὐτοῦ εἰς Ἀργεὶ ἐν ἀναλάβῃ, ἀναπαυόμενον ἐπὶ μικρὸν. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, ἐπειδὴ ἀνηγγέλη αὐτῷ ὅτι ὁ Ἀκροκόρινθος πολιορκούμενος στενὸς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων προσεγγίζει νὰ παραδοθῆ ἕνεκα τῆς πείνης, οἱ δὲ πολιορκούμενοι Τούρκοι, ὡς καὶ οἱ ἐκεῖ πρόκριτοι Ἕλληνες, προσεζάλουν αὐτὸν ὅπως συνθηκολογήσωσιν, ἵνα μὴ συμβῶσι καὶ ἐκεῖ τὰ ἐν Τριπόλει διαδραματισθέντα, ὁ Ὑψηλάντης ἐγκαταλείψας τοὺς πληγωμένους εἰς Ἀργεὶ πρὸς θεραπείαν, καὶ προσλαβὼν τὸ τακτικὸν σῶμα, εἰ καὶ λίαν ἐξησθετισμένον καὶ τοῦτο, μάλιστα ἀριθμητικῶς, κατεσπευσμένως ἦλθεν εἰς Κόρινθον, καὶ συνωμολόγησε μετὰ τῶν πολιορκουμένων Τούρκων τὴν περὶ τούτου σύμβασιν, ἐγγυωμένην τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῶν, καὶ τὴν διὰ εὐρωπαϊκῶν πλοίων ἀναχώρησιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος· ἕνα δὲ λόχον τοῦ τακτικοῦ σώματος διώρισεν φρουρὰν εἰς τὴν πύλην τοῦ φρουρίου πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῶν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν 14 Ἰανουαρίου 1822, καθ' ἣν ἡμέραν ἐξῆλθον οἱ πολιορκούμενοι σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις ἐκ τοῦ φρουρίου καὶ ὠδευσαν πρὸς τὰ ἐλλειμνισμένα εἰς Λουτράκιον πλοῖα ἵνα ἐπιβασθῶσιν, ἐπειδὴ ὁ Ὑψηλάντης κατέκειτο ἀσθενὴς πυρέσσων καὶ δὲν εἶδύνατο νὰ παρασταθῆ πρὸς ἀσφαλῆ ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες ἐπιπεσόντες κατὰ τῶν ἀόπλων Τούρκων κατέσφαξαν μὲν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, πολλὰς δὲ γυναίκας καὶ παιδιὰ ἠχμαλώτισαν, οἱ δὲ διασωθέντες ἐπιβασθέντες εἰς τὰ πλοῖα ἀνεχώρησαν. Ὁ Ὑψηλάντης ἕνεκα τῶν συμβαινουσῶν τούτων ἀταξιών καὶ ἄλλων πολιτικῶν λόγων, ὡς μὴ συμβιβαζόμενος μετὰ τῶν πολιτικῶν προκρίτων τῆς Πελοποννήσου, ἀνεχώρησε μετὰ μόνου τοῦ ἐπιτελείου του καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας πρὸς συνέντευξιν μετὰ τοῦ Ὀδυσσεύς.

Τὸ δὲ τακτικὸν σῶμα, ὅπερ παρέλυε καθεκάστην ἕνεκα τῆς στερήσεως τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἐπιτηδείων, τῶν ἀπωλειῶν καὶ κακοπαθειῶν ἃς ὑπέστη ἐν ταῖς μάχαις, τῆς περιστοιχιζούσης αὐτὸ διαφθορᾶς καὶ ἀκολασίας τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν ἀτάκτων στρατευμάτων,

καὶ ἰδίως ἕνεκα τῆς ἐγκαταλείψεως αὐτοῦ παρὰ τοῦ γεννήτορος, οὕτως εἰπεῖν, καὶ προστάτου αὐτοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντου, ἀπόλωτο εἰ μὴ ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ὁ διορισθεὶς πρόεδρος τῆς συστηθείσης κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐλθούσης εἰς Κόρινθον, δὲν προσέλαμβανε τὸν παντελεῖ διαμελισμὸν καὶ τὸν μετὰ ταῦτα διοργανισμὸν καὶ αὐξήσιν αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ διοικητὴς αὐτοῦ συνταγματάρχης Παλέσσας, βλέπων τὴν δυστυχίαν τοῦ ὑπ' αὐτὸν σώματος καὶ μὴ δυνάμενος νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, ἐπιθυμῶν δὲ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἰδίαν πατρίδα Κρήτην, ὡς καταγόμενος ἐξ αὐτῆς, προσλαβὼν πολλοὺς ἐκ τοῦ σώματος τούτου ἀπῆλθεν ἐκεῖσε, ἔνθα καὶ ἐφρονεῖτο τὸ αὐτὸ ἔτος, ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του ἐν τινὶ μάχῃ.

Οὕτως ἔληξεν ἡ πρώτη περίοδος τοῦ τακτικοῦ σώματος κατὰ τὸ 1821, ὅπερ ἔτος διήλθεν ἐνδοξον καὶ ἔθηκε τὰς πρώτας βάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως· διότι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἅπασα σχεδὸν ἡ Πελοπόννησος, τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ ἅπασαι αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Κρήτης, ἦσαν ἐλεύθερα καὶ ἠγωνίζοντο πρὸς σφερέωσιν τῆς ἀνεξαρτησίας των, ἣν ἐκήρυζαν ἐν τῇ ἐν Ἐπιδαύρῳ Συνελεύσει καὶ διώρισαν κεντρικὴν Κυβέρνησιν.¹

ΠΩΣ ΤΡΩΓΟΥΣΙΝ ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΛΟΙ

Ἐράνισμα ὑπὸ **

«Εἰπέ μοι τί τρώγεις καὶ θὰ σοὶ εἰπῶ τίς εἶ.» Ἴδου ἀπόφθεγμα, περιέχον ἀναλοῖωτον ἀλήθειαν, διότι τῷ ὄντι δύναται τις μετὰ βεβαιότητος ν' ἀποφανθῆ, ὅτι ἐν τῶν ἀλανθᾶστων γνωρισμάτων, δι' ὧν καταδείνεται ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ διακρίνεται ἡ ἐθνικότης ἐνὸς ἐκάστου λαοῦ, εἶναι ὁ τρόπος καθ' ὃν τρώγει.

Καθ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος προσεγγίζει εἰς τὴν ἀγρίαν κατάστασιν, κατὰ τοσοῦτον καὶ ὁ τρόπος τοῦ τρώγειν αὐτοῦ προσεγγίζει πρὸς τὸν τρόπον καθ' ὃν τὰ ζῶα τρώγουσιν. Ὅπως ταῦτα, οὕτω καὶ ἐκεῖνος τρώγει μετ' ἀδράγου ἀπληστίας, οὐδὲν ἄλλο ἐπιζητῶν ἐν τῇ τροφῇ ἢ τὴν καταστολὴν τῆς πείνης του. Ἄλλως τε δὲ μόνη ἡ πείνα ἐξεγείρει αὐτὸν ἐκ τῆς ἀναισθησίας του καὶ ὠθεῖ πρὸς ἀναζήτησιν τροφῆς. Πρὸς τοῦτο πάλιν δύο μόνον μέτα κατέχει, τὴν θῆραν καὶ τὴν ἀλιεῖαν. Πλὴν ἐπειδὴ καὶ ἡ θῆρα καὶ ἡ ἀλιεῖα ὑπάκουται εἰς τὰς μεταλλαγὰς τῶν διαφόρων ὥρων τοῦ ἔτους καὶ ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαιρᾶς καὶ τοῦ ἀνέμου, καθὼς καὶ ἐκ πλείων ὅσων παρομοίων περιστάσεων, ἔπεται ἀναγκαιῶς, ὅτι ἂ ἄγριος τρώγει κατὰ τύχην, ὁσάκις δηλαδὴ εὕρη τροφὴν, καὶ

1. Ἰστορ. τοῦ τακτικοῦ στρ. τῆς Ἑλλ. ὑπὸ Χ. Σ. Βουλγαρίου.

δὲν δύναται νὰ θέσῃ τάξιν καὶ κανονικότητα εἰς τὰ γεύματά του.

Ἡ τάξις περὶ τὰ γεύματα εἶναι τὸ πρῶτον σύμπτωμα τοῦ πολιτισμοῦ, διότι ἀριθίως ἡ τάξις προϋποθέτει ἀρμονίαν ἐν τῇ ὅλῃ ὑπάρξει τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπομένως καὶ ὑπολογισμὸν ἐσκεμμένον. Καὶ ἐμφανίζεται μὲν τὸ πρῶτον ἡ κανονικότης αὕτη περὶ τὴν λήψιν τῆς τροφῆς παρὰ τοῖς νομάσι λαοῖς, παρ' οἷς αὐτὸς ὁ πλάνης βίος ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του γεννᾷ κατ' ἀνάγκην ἕξεις περιοδικάς, φέρ' εἰπεῖν ἕνεκα τῆς, ἔστω καὶ προσωρινῆς, ἀναζήτησεως βοσκῶν διὰ τὰ κτήνη, ἕνεκα τῆς ἀνάγκης τοῦ ἀμέλειν ταῦτα κατ' ὠρισμένας ὥρας κτλ. Ἔτι μᾶλλον ὅμως καταφανῆς γίνεται ἡ κανονικότης αὕτη παρὰ τοῖς γεωργικοῖς λαοῖς, καὶ καθόλου εἰπεῖν καθόσον αὐξάνει ὁ πολιτισμὸς, τὸ τρῶγειν κατ' ὠρισμένας ὥρας εἶναι πλέον κοινωνικὴ ἀνάγκη, καθόσον οἱ ἄνθρωποι, ἀπασχολημένοι ὄντες εἰς ἐργασίας εἴτε διανοητικὰς εἴτε ὑλικὰς, εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ διακρίβωθῶσι τὸν χρόνον αὐτῶν οὕτως ὥστε νὰ συμβιβάζωσι τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἔργου των πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὁρέσεώς των.

Οἱ Ἴνδοι τῆς Βορείου Ἀμερικῆς τρώγουσι συνήθως δις τῆς ἡμέρας, τὴν πρωίαν λιτότερον καὶ τὸ ἑσπέρας ἀφθονώτερον. Ἡ τροφή αὐτῶν συνίσταται ἐκ κρεάτων ἐβρασμένων, ἐκ πλικοῦντων ἐξ ἀραβοσίτου καὶ, τοῦθ' ὅπερ ὅμως θεωρεῖται παρ' αὐτοῖς ὡς πολυτέλεια, ἐκ κυνῶν ἐψημένων μετὰ πόλτου (purée) ἐκ κνύμων. Πλὴν ἐπειδὴ εἰς πάσας καθόλου τὰς πράξεις των ἄγονται μᾶλλον ὑπὸ ὀρμῆς τινὸς παρὰ ὑπὸ τῆς λογικῆς, οὐδέποτε προνοοῦσι περὶ τῆς αὔριον διὰ τοῦτο κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀφθονίας τρώγουσι κατὰ κόρον, φίλοι καὶ γείτονες προσκαλοῦνται ἀμοιβαίως, καὶ αὐταὶ δὲ αἱ γυναῖκες καὶ αἱ νεάνιδες, αἱ ὁποῖαι συνήθως δὲν τρώγουσι μετὰ τῶν ἀνδρῶν, συμμετέχουσι τῶν ἐκτάκτων αὐτῶν συνεστιάσεων. Τὴν κατάχρησιν ὅμως ταύτην παρκαλοῦθεῖ κατ' ἀνάγκην ἡ παντελής ἔλλειψις τροφῆς, τῆς ὁποίας πάλιν ὑπομένουσι μετὰ ζωικῆς ἀπαιθείας, τότε δὲ λαμβάνουσι τροφήν μόνον ἄπαξ, καὶ δύναται τις πολλάκις νὰ ἰδῇ αὐτοὺς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐν εὐθυμίᾳ κατακλινομένους καὶ ὅμως κενὸν ἔχοντας τὸν στόμαχον.

Οἱ διάφοροι λαοὶ τῆς Ἀφρικῆς, οἵτινες πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας, τρώγουσιν ἐπίσης κατ' ὠρισμένας ὥρας. Ἐν Ἀκρα (Συρία), ἐν Σιέρρα-Λεόνῃ, ἐν Λοάγκω (Ἀφρικῇ) γίνονται δύο μεγάλα γεύματα, τὸ μὲν πρὸ μεσημβρίας μετὰ τῆς δεκάτης καὶ τῆς ἑνδεκάτης, τὸ δὲ περὶ τὰς ἕξ ὥρας μετὰ μεσημβρίαν, κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Οἱ κάτοικοι τῆς Σενεγαμβίας (Ἀφρικῇ) τρώγουσι τρεῖς τῆς ἡμέρας, τὴν πρωίαν ἄμα τῇ

ἐγέρσει, τὴν μεσημβρίαν καὶ τῇ ἑνδεκάτῃ ὥρᾳ τῆς ἑσπέρας.

Οἱ μαῦροι τῆς Κούβας ἐγειρόμενοι ὅταν ἀνατέλλῃ ὁ ἥλιος, ἄρχονται πάραυτα τῆς ἐργασίας των, καὶ τὴν μὲν ὀγδόην ὥραν προγευματίζουσι, τὴν μεσημβρίαν γευματίζουσι καὶ τὴν ἕκτην δειπνοῦσιν, ὅποτε τελοῦσι καὶ τὸ κυριώτερον αὐτῶν γεῦμα.

Κατὰ τὸν μεσαιῶνα γενικὴ χρῆσις εἶχε καθιερωθεῖ διὰ μὲν τὸ γεῦμα τὴν ἑνδεκάτην ὥραν τῆς πρωίας, διὰ δὲ τὸ δειπνον τὴν ἕκτην μετὰ μεσημβρίαν. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅμως τὸ μὲν γεῦμα κατήντησε νὰ γίνεταί τὴν μεσημβρίαν, ἡ καὶ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν μετὰ μεσημβρίαν ὥραν, τὸ δὲ δειπνον τὴν ὀγδόην. Ἐν ταῖς ναυτικαῖς πόλεσι τῆς Γερμανίας, καθὼς καὶ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου, αἱ πλοῦσαι τάξεις προγευματίζουσι μὲν τὴν δεκάτην τῆς πρωίας καὶ γευματίζουσι τὴν τετάρτην μετὰ μεσημβρίαν. Ἐν Ῥωσσίᾳ οἱ πλοῦσοι τρέφονται κατὰ τὸν γαλλικὸν τρόπον καὶ κατὰ τὰς ἐν Παρισίῳ ὠρισμένας ὥρας, οἱ δὲ Ῥῶσοι οἱ ἀκολουθοῦντες τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα περιορίζονται εἰς δύο κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διαφιλη γεύματα, εἰς τὰ ὁποῖα ὅμως προσθέτουσι καὶ ἀναρίθητα κύπελλα τετοῦ. Ἐν Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ, ἰδίως ὅμως ἐν Σουηδίᾳ, τὰ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας γεύματα εἶναι ἀληθῶς πολυάριθμα. Ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι θὰ πίνωσι μόνον καφὲν, ἢ ὅτι ἀπλῶς θὰ προγευματίσωσιν, ἢ θὰ γευματίσωσιν, ἢ θὰ φάγωσι τὸ δειλινὸν ἢ θὰ δειπνήσωσι, κἀνήνται παρὰ τὴν τράπεζαν τοῦ ἐστιατορίου πεντάκις ἢ καὶ ἐξάκις τῆς ἡμέρας, ἄμα δηλαδὴ τῇ ἐγέρσει των, εἴτα τὴν δεκάτην ἢ ἑνδεκάτην τῆς πρωίας, τὴν δευτέραν μετὰ μεσημβρίαν, τὴν τετάρτην, τὴν ἕκτην καὶ τὴν ἐνάτην. Αὐτὸ τοῦτο περίπου συμβαίνει καὶ παρὰ τοῖς Δανοῖς, οἵτινες ὅμως καὶ πλείοτερον μὲν τρώγουσιν ἀλλὰ καὶ πλείοτερον πίνουσι, πλὴν τῶν πνευματωδῶν ποτῶν, τοῦθ' ὅπερ ἐξηγεῖ τὴν κερ' αὐτοῖς σχεδὸν παντελῆ ἔλλειψιν μεθύσεων. Ἀπαξ μόνον συνήντησα ἑσπέραν τινὰ ἐν Κοπενάγη κατὰ τινὰ ὄδον ἀπόκεντρον μέθυσόν τινα, ἀλλὰ καὶ οὗτος ἦν γερμανὸς, οἱ δὲ παῖδες τῶν τριόδων παρκαλοῦθον αὐτὸν ὡς περιεργὸν τι θηρίον διὰ τῶν συριγμῶν των.

Ἐν Κίνα οἱ πτωχότεροι ἄστοι προγευματίζουσι μὲν τὴν ἐνάτην πρωινήν ὥραν, δειπνοῦσι δὲ τὴν πέμπτην ἢ ἕκτην μετὰ μεσημβρίαν, ὅποτε καὶ αἱ ἀνώτεραι τάξεις παραθέτουσι τὸ κυριώτερον αὐτῶν γεῦμα. Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ Σινεὶ ἐγείρονται τὴν πρωίαν λίαν ἐνωρίς, αἱ δὲ ὁδοὶ τοῦ Πεκίνου εἰσὶ πλήρεις ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς τετάρτης πρωινής ὥρας κατὰ τὸ θέρος καὶ ἀπὸ τῆς ἕκτης κατὰ τὸν χειμῶνα διὰ τοῦτο ὅμως καὶ τὴν ἐνάτην ἤδη ὥραν τῆς ἑσπέρας εἰσὶ πάντες κατακεκλιμένοι.

Καθ' ὅλην τὴν ἀπωτέρω ἀνατολήν τὸ κυριώ-

τερον γεύμα παρατίθεται κατά τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου· οὕτω φέρ' εἶπεν παρὰ τοῖς Ἄρασι, τοῖς τε νομάσι καὶ τοῖς ἐγκαθησταμένοις, καθὼς καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις. Προέρχεται δὲ τοῦτο καὶ διότι αἱ ἕξεις τοῦ πατριαρχικοῦ βίου τὸ ἐπιτάττουσι, κυρίως ὅμως διότι ὁ μὲν ἡλῖος ἐν ταῖς χώραις αὐταῖς εἶναι καυστικός καὶ ἐκνευρίζει τὸν ἄνθρωπον, ἡ δὲ δρότος τὸναντίον τῆς ἐσπέρας ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς διεγείρει τὴν ὄρεξιν, καθιστᾷ ἐνταυτῷ καὶ τὴν ἱκανοποίησιν αὐτῆς ἔτι μᾶλλον εὐάρεστον. Ὡσαύτως καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἑβραῖοι τὸ ἐσπέρας παρέθετον τὸ κύριον αὐτῶν γεῦμα, ἀρκοῦμενοι ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἡμέρας εἰς ἐλαφρόν τι πρόγευμα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐθεώρουν ὡς πρᾶξιν ἐπαινετὴν τὸ νὰ μὴ λάβῃ τις οὐδεμίαν τροφὴν πρὸ τῆς πρωϊνῆς προσευχῆς.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας ἔτρωγον ἀφθόνως τρεῖς τῆς ἡμέρας, τὴν πρωτὰν δηλονότι, τὴν μεσημβριανὴν καὶ τὸ ἐσπέρας. Πλὴν ἐπειδὴ τὸ μεταξὺ τοῦ γεύματος καὶ τοῦ δεῖπνου χρονικὸν διάστημα ἦν μακρὸν, διέκοπτον αὐτὸ πολλάκις δι' εἶδους τινὸς δειλινοῦ, ἐσπερίσματος καλουμένου, διὰ τοῦτο δὲ ὅπως μαρτυρεῖ ὁ Φιλῆμων, «τροφαῖς ἐχρῶντο οἱ παλαιοὶ ἀκρατίσματι, ἀρίστω, ἐσπερίσματι, δειπνῶ.» Τέλος καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὴν αὐτὴν τῶν Ἑλλήνων ἠκολούθουν μεταγενέστερον τικτικὴν ἀρχικῶς δὲ τὸ μὲν πρόγευμα αὐτῶν, prandium καλούμενον, παρετίθετο περὶ τὴν μεσημβριαν, τὸ δὲ δεῖπνον, coena καλούμενον, περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου· ὅτε ὅμως ἀποκλήσαντες πλοῦτον, συναπέκτησαν καὶ ἕξεις τρυφηλᾶς καὶ ἠῤῥησαν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐδεσμάτων, τὸ δεῖπνον αὐτῶν, ὅπερ ἦτο καὶ τὸ κυριώτερον αὐτῶν γεῦμα, παρετίθετο ἐνωρίτερον, ἀπὸ τῆς τετάρτης δηλαδὴ ἢ καὶ τῆς τρίτης μετὰ μεσημβριαν ὥρας.

Οἱ λαοὶ οἱ μετὰ τὴν περίοδον τῶν ἠρωϊκῶν χρόνων περιελθόντες εἰς τὴν ἀνάγκυσιν καὶ τὴν εὐημερίαν ταχέως ἐγκαταλιμπάνουσι καὶ τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν λιτότητα. Τρώγουσι συχνότερον, τὰ δὲ ἄλλοτε ἀπλᾶ αὐτῶν γεύματα διαδέχονται πολυτελεῆ συμπόσια καὶ εὐωχίαι. Κατὰ τοὺς ἠρωϊκοὺς χρόνους οἱ Ἕλληνας καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἔτρωγον καθήμενοι, ὁ δὲ πολίτης τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν ἐγευματίεζε μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἐν ἐνδοτέρῳ τινὶ θαλάμῳ τῆς οἰκίας ἐπὶ θρονίων ἢ καθισμάτων περὶ τὴν τράπεζαν. Αὐτὸ τοῦτο συνέβαινε καὶ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ τοῖς Ἰουδαίοις. Μικρὸν ὅμως καὶ κατ' ὀλίγον εἰσῆχθη παρὰ τε τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις τὸ ἔθος τοῦ τρώγειν αὐτοὺς ἡμικατακεκλιμένους. Οἱ Ἕλληνας μάλιστα, θεωροῦντες, ὅτι τὸ δωματίον ἐν ᾧ τέως ἔτρωγον ἦν στενὸν πλεον τοῦ δέοντος, ἐξέλεγον διὰ τὰ γεύματά των εἰς τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῆς οἰκίας εὐρεῖαν τινὰ αἵθουσαν, ἣν καὶ ἐκόσμουον διὰ πολυτίμων ταπήτων καὶ ἀνθέων καὶ ἐν ἧ

ἔκαιον εὐωδέστατα ἀρώματα. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ὑπερτέρουσαν πάντας τοὺς λοιποὺς λαοὺς ὡς πρὸς τὰ παρατιθέμενα ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐδέσματα, καὶ ἀπὸ αὐτῶν δὲ τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Δημοκρατίας ἐθυσίαζον πρὸς τοῦτο μυθῶδη ποσά· οὕτως ὁ διαβόητος τραγικὸς ἠθοποιὸς Αἰσωπὸς κατεσπατάλησεν εἰς γεύματα ἅπασαν τὴν περιουσίαν του, παρέθετεν ὅμως τοῖς ξένοις αὐτοῦ τὰ περιεργότατα, ἀλλὰ καὶ δαπανηρότατα ἐδέσματα, φέρ' εἶπεν γλώσσας ἀπδόνων καὶ καρδίας ψιττακῶν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ καὶ μόνον τὸ ἔθος τοῦ τρώγειν τοὺς συνδαιτυμόνας ἡμικατακεκλιμένους ἀρκεῖ, ὅπως καταδείξῃ τὴν εἰς τὰ ἤθη ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς δὲν εἶναι πλεον οἱ σκαῖοὶ ἀπόγονοι τοῦ Ῥωμύλου. Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ἀληθῶς ἡ χρῆσις αὕτη τῶν κλινῶν ἐν τοῖς συμποσίοις οὐδεμίαν παρεῖχεν ἀφορμὴν εἰς ἀσχημίαις, διότι αἱ γυναῖκες ἔτρωγον πάντοτε ἀκόμη καθήμεναι· ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὅμως τῶν Καيسάρων καὶ ἐφεξῆς ἡμικατεκλίνοντο καὶ αὐταὶ παρὰ τοῖς ἀνδράσιν, ἔκτοτε δὲ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τὰ τοιαῦτα γεύματα, διαρκοῦντα ἐπὶ πολλὰς πολλάκις ὥρας, ἐξέπιπτον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς ἀληθῆ ὄργια.

Τὸ ἔθος τοῦ προσεύχεσθαι πρὸ τοῦ γεύματος καὶ μετ' αὐτὸ ὑφίσταται ἀπὸ αὐτῶν τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων· οὕτω παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, παρ' οἷς ἡ τοιαύτη προσευχὴ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀληθῶς εὐσεβῆς πρᾶξις· ὁμοίως οἱ Ἕλληνας καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπεράτουν τὸ κύριον αὐτῶν γεῦμα πίνοντες μικρὰν ποσότητα ἀκράτου οἴνου πρὸς τιμὴν τῶν ἀληθῶν δαιμόνων. Αὐτὸ τοῦτο ἔπραττον καὶ δσάκις ἐποίουν σπονδὰς πρὸς τιμὴν θεῶν ἢ ἡρώων ἢ Διὸς τοῦ Σωτῆρος.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Καίσαρος οἱ λαίμαργοι καὶ κοιλιόδουλοι τῆς Ῥώμης εἶχον ἤδη τὴν συνήθειαν, ἀφοῦ ἔτρωγον, νὰ γαργαλίζωσι τὸν ἐαυτῶν οὐρανίσκον διὰ πτερῶν ψιττακοῦ, ὅπως προκαλέσωσιν οὕτως ἐμετόν, δι' οὗ ἀπκλάσσωσιν τὸν στόμαχον τοῦ περιεχομένου του, ἡδύναντο νὰ τὸν πληρώσωσιν ἐκ νέου, χωρὶς νὰ ἀναμείνωσι τὴν χώνευσιν τῆς τροφῆς. Ἐπίσης διέγειρον τὴν ὄρεξιν διὰ λουτρῶν καὶ γυμνασιακῶν ἀσκήσεων· τὴν πρὸς τὰ ποτὰ πάλιν διάθεσιν ἐξῆγειρον περικλειόμενοι ἐντὸς ξηροῦ ἀτμοῦ. Ὡς ἀντίδοτον τέλος κατὰ τῆς μέθης ἐμάσσωσαν καρπὸν τινα, θερμὸν καλούμενον. Πλὴν τῶν δούλων τῶν προσκεκολλημένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὀψοφυλακίου καὶ τῆς τραπέζης, ἡ πληθὺς καὶ ἡ λεπτολόγος τελειότης τῶν ἐδεσμάτων ἀπῆτει δλόκληρον στρατιὰν μαγειρῶν, μόνη δὲ ἡ μεταφορὰ τῶν καταναλισκομένων ἀντικειμένων ἀπῆτει φοβερὰς δαπάνας, διότι οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς μὲν ψιττακοὺς ἐκόμιζον ἐκ τῆς Σάμου, τὰς ὄρνιθας ἐκ τῆς Φρυγίας, τὰ ἐρίφια ἐκ τῆς Ἀμβρακίας, τοὺς θύνουους ἐκ τοῦ Βοσπό-

ρου, τούς ἐγγέλεις καὶ τὰς μυρσίνας ἐκ τῆς Γιβραλτάρης, τὰ ὄστρακα ἐκ τοῦ Ταράντου, τὰς πέσκας ἐκ τῆς Ρόδου, τὰ κάρυα ἐκ τῆς Θάσου, τούς φοίνικας ἐκ τῆς Αἰγύπτου καὶ οὕτω καθεξῆς.

Οἱ ἀρχαῖοι Γερμανοὶ ἠγάπων τοὺς πότους ἐπίσης ὡς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ἠδύναντο δὲ νὰ διέλθωσιν ὀλοκλήρους ἡμέρας καὶ νύκτας ὑπερπληρούμενοι ζύθου καὶ ὑδρομέλιτος. Εἶχον ὅμως καὶ πρόχειρον τὴν τροφήν εἰς αὐτὰ τὰ δάση των, εἰς τοὺς ποταμούς των καὶ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν περιβρέχουσαν ἐν μέρει τὰς χώρας των. Παρ' αὐτοῖς, καὶ γενικώτερον παρὰ τοῖς Σκανδιναυοῖς, τὸ ἵππειον κρέας ἐθεωρεῖτο ὡς εὐγενῆς τροφή, παρατιθέμενον κυρίως κατὰ τὰ συμπόσια, τὰ ἐπακολουθοῦντα τὰς θυσίαις. Ἔνεκα δὲ τοῦ τοιοῦτου συνδέσμου τοῦ ἵππειου κρέατος πρὸς τὰς τελετὰς τῆς εἰδωλολατρίας καὶ οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἱεραπόστολοι, οἱ εἰσαγαγόντες τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ Σκανδιναυίαν, τοσοῦτον δραστηρίως ἀντετάχθησαν κατὰ τῆς καταναλώσεως τοῦ ἵππειου κρέατος. Ἦν δὲ ἀπηγορευμένον παρὰ τοῖς Σκανδιναυοῖς τὸ τρώγειν ὡμὰ τὰ κρέατα, ἀλλ' ἔτρωγον αὐτὰ ἀπεξηραμένα ἢ καπνισμένα, διότι οὕτως ἦσαν καὶ εὐκομίστοτερα κατὰ τὰς θαλασσίους αὐτῶν ἐκδρομὰς. Τούναντίον ὅπτα ἢ βεβρασμένα κρέατα ἐθεωροῦντο παρ' αὐτοῖς λεπτότητες ἀνάξιοι ἐνὸς γνησίου Γόθου. Καὶ παρὰ μὲν τοῖς Γερμανοῖς μόλις ἀπὸ τοῦ ΙΕ' ἢ ΙΓ' αἰῶνος ἤρχισε νὰ εἰσαγέται τὸ ἔθος τῶν κυριολεκτικῶς λεγομένων συμποσίων, ἐνῶ τούναντίον οἱ Σκανδιναυοὶ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἐσυνείθιζον αὐτὰ, καὶ δύναται τις νὰ εἰπῇ ὅτι παρ' αὐτοῖς ἡ συνήθεια τοῦ συντρώγειν εἶναι ἐν ἐκ τῶν ἀρχαιότων χαρακτηριστικῶν τοῦ ἔθνους των. Ὁρησκειτικαὶ ἐορταί, γάμοι, κηδεῖαι παρεῖχον ἀφορμὴν εἰς μεγάλα συμπόσια, διαρκούντα πολλάκις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν συμποσίων αὐτῶν καὶ παρὰ τὰς πλήρεις ἐδεσμάτων τραπέζας παρεκάθητο οἱ πολεμισταὶ μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των, ὁ ζύθος ἔρρεεν ἄφθονος, αἱ προπόσεις διεδέχοντο ἀλλήλας, ῥήτορες ἐξεφώνουν καταλλήλους τῇ περιστάσει λόγους, ποιητὰὶ ἀπήγγελλον μακρὰ ποιήματα, καὶ τέλος ᾄδοι, συντροφεύμενοι ὑπὸ ἀρπῆς, ἐξύμνουν τὰς πράξεις τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων. Τὰ ἀρχαῖα μάλιστα ταῦτα συμπόσια εἶναι ἡ ἀρχικὴ πηγὴ καὶ αἰτία τῆς ἰδιαίτερας κλίσεως τῶν Δανῶν, τῶν Σουηδῶν, τῶν Νορδηγῶν καὶ τῶν Ἀγγλων πρὸς τὰ σήμερον παρὰ τοῖς λαοῖς τούτοις τοσοῦτον ἐν χρήσει πολιτικὰ συμπόσια (banquets), τῶν ὁποίων κύριος σκοπὸς εἶναι ἡ ἐπὶ ὀρισμένων πολιτικῶν ἀντικειμένων συζήτησις καὶ ἀπόφασις.

Αἱ τοιαῦτα βασιχικὰ συναθροίσεις ἀπαντῶνται παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς καὶ κατὰ πάντα τοὺς βαθμοὺς τοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ διαφοροὶ μι-

κροὶ λαοὶ τῆς μεσημβρινῆς θαλάσσης συνέρχονται ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ὅπως πῖωσι τὸ Κάβα, οἴνοπνευματώδες τι καὶ ἀφρώδες ποτὸν, λίαν ἐκτιμώμενον ὑπ' αὐτῶν, καὶ τὸ ὁποῖον κατασκευάζουσιν ἐκ φυτοῦ φουμένου ἐν τῇ χώρᾳ των. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Νικοβάρης (ἄνωθεν τῆς Αὐστραλίας) κατασκευάζουσιν οἶνον ἐκ φοινίκων, τὸν ὁποῖον πίνουσιν ἐν συναθροίσει καὶ ἄδοντες, ἀρχοῦμενοι καὶ παίζοντες. Κατὰ τὴν ἀνατολὴν τὰ καφενεῖα χρησιμεύουσι διὰ τοὺς ἄνδρας ὡς κέντρον συναθροίσεως, ὅπου ὅμως δὲν τρώγει τις. Ὡς γνωστὸν δὲ, ὁ οἶνος καθὼς καὶ ὅλα τὰ οἴνοπνευματώδη ποτὰ εἰσὶν ἀπηγορευμένα τοῖς Μωαμεθανοῖς καὶ διὰ τοῦτο δὲν παρατίθενται ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτῶν ἢ ἀπαγόρευσις ὅμως αὕτη δὲν ἐμποδίζει τοὺς Τούρκους, τοὺς Πέρσας, πολλὰκις δὲ καὶ Ἀραβας τινὰς ἐλευθερόφρονας νὰ μεθύωσιν ἐν τῷ κρυπτῷ. Οἱ κάτοικοι τοῦ Ὀταίτι (Πολυνησίᾳ) ὅπου ὑπάρχουσιν ἀφθονοὶ πηγαὶ ὑδάτων, καθὼς καὶ ποταμοὶ καὶ ἡ θάλασσα, λούονται ἀμέσως πρὸ τοῦ γεύματος, μεθ' ὃ συνερχόμενοι κἀθίηται περὶ μέγα τι πινάκιον κοινὸν καὶ συντρώγουσι λαμβάνοντες τὴν τροφήν διὰ τῶν δακτύλων.

Μεταξὺ τῶν λαῶν, οἵτινες τρώγουσι ταχέως, συγκαταλεκτέον κατὰ πρῶτον λόγον τοὺς βορείους Ἀμερικανούς. Καὶ τὸ γεῦμα δηλαδὴ θεωροῦσιν οὕτοι ὡς ὑπόθεσιν, ὡς ἐργασίαν ἐκ τῶν συνήθων, καὶ ὡς τοιαύτην τὴν ἐκτελοῦσι. Τούναντίον συμβαίνει παρὰ τοῖς Σίναϊς, οἵτινες καὶ ἐν τῷ τρώγειν ὅπως καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ αὐτῶν πράξει, εἰσὶν ἀκριβεῖς καὶ ἐσκεμμένοι, συνήθως δὲ μετὰ πᾶν νέον φαγητὸν ἐγείρονται τῆς τραπέζης ὅπως κανονίσωσιν, ἢ ἐπασχοληθῶσιν εἰς ἄλλο τι τοιοῦτον, μεθ' ὃ ἐπιστρέφουσι πάλιν εἰς τὴν τράπεζαν. Ὅπως δὲ οἱ Τούρκοι ἔχουσι καφενεῖα, ἔχουσι καὶ οἱ Σίναϊ κήπους ἐν οἷς πίνουσι τέιον, ἐν πάσῃ δὲ οἰκίᾳ ὑπάρχει ἐκτὸς τούτου καὶ ἰδιαίτερα αἰθούσα προφορισμένη διὰ τὰ γεύματα. Ταῦτα προπαρασκευάζονται πολυτελέστατα καὶ πολλάκις ἐκ σπανιωτάτων ἐδωδίων, ὅσ' εἰπεῖν ἐκ φωλεῶν χελιδόνος, ἐκ πετεργίων κήτους καὶ ἄλλων τοιούτων, ἐπὶ πάντων δὲ τῶν ἐδεσμάτων ἐπιχύνουσιν ἀφθονον κάρυκεμα ζαυρὸν (sauce) δριμύν' ἐν ἐνὶ δὲ λόγῳ εἰς τοιοῦτον ὕψος ἔφθασεν ἡ μαγειρικὴ τέχνη ἐν Κίνα, ὥστε διὰ τὴν προπαρασκευὴν ἐκάστου φαγητοῦ ἀπαιτεῖται ἐκάστοτε ὡς καύσιμος ὕλη ὀρισμένον πᾶντοτε ἔζλον. Ὅθεν διὰ τὴν ἐψησιν ὀρνίθου ἀπαιτεῖται δάφνη, διὰ τὴν ἐψησιν μικροῦ χοιριδίου ἀκακία, διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ τείου ἐλάτη' διὰ τοῦτο ἔνεκα τῆς ἐξαιρετικῆς ταύτης τέχνης των οἱ μάγειροι ἐν Κίνα θεωροῦνται σπουδαιότατα πρόσωπα καὶ σχεδὸν τιμῶνται ἀντὶ τόσου χρυσοῦ, ὅσον εἶναι τὸ βᾶρος τοῦ ἐκντῶν σώματος.

Ὅποιον ἀπότομον πρὸς ταῦτα ἀντίθεσιν ἀ-

ποτελεῖ ὁ τρόπος τοῦ τρέφεσθαι λαῶν τινῶν τῆς Σιθρίας, οἵτινες βεβουθισμένοι ἐν τῇ ἐκ πάγου κατεσκευασμένη καλύβῃ των, οὐδεμίαν ἄλλην ἔχουσιν εἰς τὴν διάθεσιν των τροφὴν ἢ κρέας φώκης ἢ κρέας θαλασσίου ἵππου, καὶ τοῦτο δὲ ἡμισεσηπός. Καὶ ὅμως τὸ καταβροχθίζουσι μετ' ἀπληστίας, πληροῦντες ἐνταυτῷ τὸ ἑαυτῶν γόμα διὰ χιόνος, ἥτις παρ' αὐτοῖς ἐπέχει τόπον ἄλατος καὶ οἴνου. Τὸ κατὰ τοὺς γάμους διδόμενον συμπόσιον παρὰ τινι λαῷ τῆς Σιθρίας φέρει ἔτι σκαϊότερον χαρακτῆρα. Ὁ προσφέρων αὐτὸ προσκαλεῖ τοὺς ἑαυτοῦ ξένους περὶ βέννον τινά, ἄρτι φονευθέντα καὶ ἐκτάδην κείμενον μετὰ τὴν κοιλιάν ἠνεωγμένην, ἕκαστος δὲ τῶν προσκεκλημένων ἀποσπᾷ διὰ τοῦ μαχαιρίου του, ἐκ τῶν πνευμόνων ἢ τοῦ ἥπατος ἢ τῆς καρδίας ἢ τοῦ στήθους τὸ ἀρέσκον αὐτῷ τεμάχιον, ὅπερ ἐμβάψκς πρῶτον ἐν τῷ θερμῷ ἀκόμη αἵματι, καταβροχθίζει μετὰ ὀρέξεως, ἥτις ὅπως ἐξεγερθῆ δὲν ἔχει χρεῖαν οὔτε καρυκευμάτων, οὔτε κὰν πυρὸς ἢ ἄλλης τινὸς σοφῆς προπαρασκευῆς.

Ἴδου λοιπὸν πῶς τρώγουσιν οἱ διάφοροι τῆς γῆς λαοί. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δὲ καταφαίνεται νομιζόμεν ἡ ἀκριβεία καὶ ὀρθότης τοῦ ἀποφθέγματος ὅπερ ἐθέσαμεν ἀρχόμενοι τῆς μικρᾶς ταύτης πραγματείας, ἥτοι ὅτι ἐν ἐκ τῶν ἀλανθάστων γνωρισμάτων, δι' ὧν καταδεικνύεται ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ διακρίνεται ἡ ἐθνικότης ἑνὸς ἐκάστου λαοῦ, εἶναι ὁ τρόπος καθ' ὃν οὗτος τρώγει, διότι τῷ ὄντι ἐκφράζει τὸν χαρακτῆρά του, τὰ ἦθη του, τὰς ἐμφύτους κλίσεις του, τὰς ὀρέξεις του, πάντοτε δὲ εὐρίσκεται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν εἰδικὴν φύσιν τοῦ τόπου καὶ τοῦ κλίματος, ἐν ᾧ κατοικεῖ.

Τὰ Ἑλληνικὰ παράσημα

ΚΑΙ ΕΝ ΟΝΤΩΣ ΗΓΕΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Φίλε Διευθυντὰ τῆς Ἑστίας,

Ἐν τῷ ἀριθμῷ 59 τοῦ ὑμετέρου περιοδικοῦ, κατεχωρίσθη σημειώσις περὶ τοῦ ἐλληνικοῦ παρασήμου τοῦ Σωτῆρος. Αἱ ἐν τῇ σημειώσει ταύτῃ εἰδήσεις, περὶ τῆς γενέσεως τοῦ παρασήμου τούτου καὶ περὶ τῆς ἐνεστώσης τάξεως αὐτοῦ, δὲν εἶναι καθ' ὅλα ἀκριβεῖς. Ἀποδίδεται ἡ ψήφισις αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν Ἄργει Δ' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ βεβαιούται, ὅτι τὰ ἐπὶ τῆς πρώτης Δυναστείας τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἔτει 1833, περὶ τοῦ παρασήμου τοῦ Σωτῆρος νομοθετηθέντα ἤλθον ἀπλῶς, ὅπως καγονίσει τὰ τοῦ ἀρχικοῦ παρασήμου ἐκείνου λεπτομερέστερον. Τοῦτο δὲν ἐπιμαρτυροῦσι τὰ αὐθεντικά κείμενα ταῦτα τούναντιον διδάσκουσιν, ὅτι ἄλλο ὑπῆρξε τὸ παρὰ τῆς εἰς Ἄργος συνεληθούσης Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων ψηφισθὲν παράσημον, ἐν ἔτει 1829, καὶ

ἄλλο τὸ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ὀθωνος κανονισθὲν, τῷ 1833.

Ἡ εἰς Ἄργος συνεληθούσα Δ' Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις ἐξέδοτο, σὺν ἄλλοις, καὶ τὸ ἐπόμενον ψήφισμα, ὑπὸ στοιχείον Η' καὶ ἡμερομηνίαν τῆς 31 Ἰουλίου 1829.

«Ψ ἦ φ ι σ μα Η»

«Ἡ Δ' Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων νομίζει ἑαυτὴν «εὐτυχή, γενομένη τὸ ὄργανον, δι' οὗ τὸ Ἔθνος ἐκπληροῦ τὸ πλεόν ἐφετὸν τῶν χριστῶν του, τὸ νὰ ἀναπέμψῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν Θεόν, ὅστις ἔδειξε τοσαῦτα θαύματα διὰ τὴν σωτηρίαν του, καὶ νὰ ἐκφράσῃ πρὸς τοὺς «συμμάχους Βασιλεῖς, οἵτινες τῷ ἔδαψίλευσαν τόσον με- «γάλας εὐεργεσίας, πρὸς τοὺς Ναυάρχους αὐτῶν, πρὸς τὴν «γαλλικὴν Στρατιάν καὶ τὸν περίδοξον Ἀρχηγόν της, πρὸς «τοὺς τότον ἀξιότιμους Φιλέλληνας τῶν ὀδο ἡμισφαίριων, «οἵτινες ἔδωσαν ὑπὲρ αὐτοῦ τοσαῦτα δείγματα γενναιοτά- «της μεγαλοδωρίας καὶ τελειοτάτης ἀφοσιώσεως.

«Ἡ Συνέλευσις δὲν ἠδύνατο κάλλιον νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ «χρέος τοῦτο εἰμὴ δίδουσα τὴν πληρεξουσιότητα εἰς τὴν «Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τὰ προσφεύετα μέτρα, ὥστε νὰ «διακωνίσῃ εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τὰ δείγματα τῆς «εὐγνωμοσύνης τῆς Ἑλλάδος, μετ' ἀνεξάλειπτον μνήμην «τῶν συμβάντων, τὰ ὁποῖα προητοίμασαν τὴν ἐπανόρθω- «σίν της.

«Κατὰ συνέπειαν, ἡ Δ' Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις «ψηφίζει.»

«Ἐπονται: τὰ ἄρθρα 1-3 περὶ τοῦ νομοῦ τοῦ Σωτῆρος καὶ περὶ τινῶν ἄλλων μνημείων μετὰ ταῦτα ἐργαζαί το]»

«Ἄρθρον 4. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν πληρεξουσιότητα «νὰ συστήσῃ ἐν Τάγμα Ἰππέων, ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ τὸ «θεῖον ὄνομα τοῦ Σωτῆρος» ἐκ τῶν διαφόρων δὲ παρασή- «μων τοῦ τάγματος τοῦτο θέλει προσφέρει, ὡς δῆγμα τῆς «εὐγνωμοσύνης τοῦ Ἔθνους, πρὸς τοὺς Ναυάρχους τῶν «Συμμάχων Βασιλέων, πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον της ἀπε- «σταλμένης γαλλικῆς Στρατιᾶς, καὶ πρὸς τοὺς στρατιωτι- «κούς καὶ λοιποὺς τῆς συνοδείας, τοὺς ὁποίους οἱ εἰρημένοι «ἀρχηγοὶ θέλουσι σημειώσαι. Τὰ αὐτὰ παράσημα θέλουσι «προσπερθεῖ ὡσαύτως εἰς τοὺς Φιλέλληνας, ὅσοι ἀφοσιώθη- «σαν εἰς τὸν ἐλληνικὸν ἀγῶνα, ἀπ' ἀρχῆς τοῦ 1821 ἔτους, «καὶ εἰς τοὺς ὅσοι συνέδραμον εἰς τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ, «οἷα γενναίως συνεισφορῶν.»

«Ἄρθρον 5. Τὰ ὀνόματα τῶν Φιλελλήνων, ὅσοι συνετέλε- «σαν εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς Ἑλλάδος, θέλουσι καταχωρη- «θῆ εἰς δίπτυχα, τὰ ὁποῖα θέλουσι κατατεθῆ ἐπὶ τοῦ ῥηθέν- «τος μνημείου.»

«Ἄρθρον 7 συμπληρωτικόν. Τὰ παράσημα «τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος θέλει φέροι πρὸς τὸ παρὸν μό- «νος ὁ Κυβερνήτης: θέλουσι δὲ δοθῆ, ὡς βραβεῖον, εἰς τοὺς ἀ- «ξίως ὑπηρετήσαντας τὴν Πατρίδα πολίτας κατὰ ξηρὰν καὶ «θαλάσσαν, ἢ ἄλλως συνεισενεγκόντας εἰς τὴν πολιτικὴν «αὐτῆς ἀνόρθωσιν τότε, ὅταν τεθῆ καὶ ἐπικυρωθῆ παρὰ τῆς «Ἐθνικῆς Συνελεύσεως νόμος ὁριστικὸς περὶ τούτου, κανο- «νίζων τὴν βιβλιολογίαν, τὰ προνόμια, τὸν ἀριθμὸν, καὶ τὰ «ἀπαιτούμενα χαρακτηριστικὰ τῶν πολιτῶν, οἱ ὅποιοι θέ- «λουσι φέροι τὸ παράσημον τοῦτο, ἢ καὶ προτοῦ, ἐὰν ἐγκρι- «νῃ ἡ Κυβέρνησις.

«Ἄρθρον 8. Τὸ παρὸν ψήφισμα καταχωρηθὲν εἰς τὸν «Κώδικα τῶν Ψηφισμάτων καὶ ἐπικυρωθὲν νὰ διευθυνθῆ «πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ νὰ δημοσιευθῆ διὰ τῶν τύπων καὶ «νὰ ἐνεργηθῆ.

«Ἐν Ἄργει, 31 Ἰουλίου 1829.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Γ. ΣΙΣΙΝΗΣ.

Γ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ.

(Ἐπονται αἱ λοιπαὶ ὑπογραφαί.)

Οἱ Γραμματεῖς

«ΙΑΚΩΒΑΚΗΣ ΡΙΖΟΣ. Ν. ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΣ.»

Τὸ κείμενον τοῦ ψηφίσματος εἶναι σαφές. Ἡ Δ' Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων ἐψήφισε τὴν σύστασιν παρασήμου τοῦ Σωτῆρος, προωρισμένου ν' ἀπονεμηθῆ ἀποκλειστικῶς εἰς μόνους τοὺς μετασχόντας τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας